

Suvantoon

Talousnäkymät ja työmarkkinat
- mitä korkeakoulutetuille kuuluu?

10.12.2019

Akava
Works

Sisällys

Suvantoon	3
Korkeakoulutettujen työttömyys.....	7
Liite 1: Tilaisuuden 10.12.2019 esitys	8
Liite 2: Työttömät työnhakijat koulutusasteen mukaan ELY-keskuksittain.....	16
Liite 3: Tiedote 10.12.2019.....	22

Suvantoon

Maailmantalouden nousu hidastuu

Maailmantalouden näkymät ovat heikentyneet kuluvan vuoden aikana. Talouskasvu näyttää väijäämättä hidastuvan vuonna 2020 niin Yhdysvalloissa kuin Euroopassaakin. Myönteistä on se, että eniten puhuttaneet riskit näyttävät vaimentuneen ainakin väliaikaisesti. Yhdysvaltain ja Kiinan välinen kauppasota on jonkin verran rauhoittunut. Ison-Britannian prosessi EU:sta eroamiseksi jatkuu, mutta ei ole enää päivittää otsikoissa. Lisäksi uuden taantuman uhka Euroopassa kuihtui selvästi, kun sekä Saksa että Iso-Britannia palasivat vaativatontaan kasvuun toisen neljänneksen notkahduksensa jälkeen.

Euroalueen osalta lähivuosien kasvuodotukset ovat melko vaimeat. Esimerkiksi Euroopan keskuspankin (EKP) kyselyt kertovat ennustelaitosten nyt uskovan kasvutahtiin, joka osuu 1-1,5 prosentin haarakkaan. Huolta aiheuttaa euroalueen teollisuustuotanto, joka on supistunut jo toista vuotta pitkälti Saksan johdolla. Tuotantoa ennakoivat ostopalveluiden indeksit eivät povaa tilanteeseen pikaista parannusta. Odotamme euroalueen talouskasvun kuitenkin nopeutuvan hieman vuonna 2021.

Suomen vientinäkymien kannalta moni asia on ongelmallisessa asennossa. Maailmankaupan kasvu on pysähtynyt – itse asiassa kaupan määrä on jopa supistunut lievästi, mikä on hyvin epätavallista. Euroalueen ja Saksan teollisuuden vaikeudet tuovat omat kysyntähäasteensa, koska oma tavaravientimme painottuu edelleen investointitavaroihin ja välituotteisiin. Lisäksi talouskasvu on hyytymässä myös Ruotsissa, joka on meille toiseksi tärkein (tavara)viennin kohdemaan Saksan jälkeen.

Suomen talous hidastaa vuonna 2020

Suomen talous kasvoi kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä odotettua vahvemmin. Reaalinen BKT kohosi 2,2 prosenttia vuodentakaisesta, ja sen nousua vauhdittivat sekä ulkomainen että kotimainen kysyntä. Edelliseen neljännekseen nähden nousua kertyi komeasti 0,7 prosenttia vahvan kotimaisen kysynnän ja erityisesti kulutuksen vedolla. Näistä lähtökohdista vuoden 2019 kasvuluku asettuu 1,6 prosenttiin.

Arvioimme Suomen talouden kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2020 ja 1,0 prosenttia vuonna 2021. Molempina vuosina kasvu nojaa kokonaan kotimaiseen kysyntään ja pääasiassa kulutuksen lisäykseen. Toisin kuin kuluvana vuonna, ulkomaankaupasta (nettovienti) ei juuri heru kasvuun lisävauhtia.

Nämä lähivuosien kasvuluvut antavat hieman väärän käsityksen talouden aktiviteetista. Talouden kasvutahti hidastuu ennusteen mukaan selvästi vuoden 2020 aikana. Noin puolet arvioidusta 1,2 prosentin noususta seuraa siitä, että parin viimeisen neljänneksen erinomaisten talouslukujen ansiosta Suomi ponnistaa vuoteen 2020 selvästi nousevan hyppyrin nokalta. Vuoden 2021 alkaessa tilanne on toinen, sillä silloin hyppyrin nokka on laakea. Vaikka 1,0 prosentin kasvu on sinällään vaatimaton, jopa siihen yltäminen edellyttää uutta kiihdystystä vuoden aikana.

Yksityinen kulutus on Suomen talouden moottori

Maailmankaupan nousun tyrehtyminen ja talouskasvun hidastuminen päämarkkina-alueilla Euroopassa ovat jo tylystytäneet tavaraviennin terää. Tämä on tilapäistä ja odotamme vientikysynnän

elpyvän jälleen vuonna 2021 sikäli kun talouden aktiviteetti vahvistuu odotetusti uudelleen euroalueella. Palveluiden vienti kasvaa tavaravientiä vauhdikkaammin, kuten se on tehnyt enimmän aikaa viimeisen 15 vuoden aikana.

Lähivuosina Suomen talouskasvua vauhdittaa eniten yksityisen kulutuksen verraten vaativaton nousu. Kulutuksen kasvua tukee kotitalouksien ostovoiman paraneminen. Talouden palkkasumma kasvaa likimain kuluvan vuoden tahtia, kun ansiotaso kohoaa viime vuosia enemmän (tekninen oletus). Myös työllisyys paranee lisää, mutta huomattavasti paria viime vuotta vähemmän. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan vauhdittuvan hieman 1,2 prosenttiin vuonna 2020 ja 1,4 prosenttiin vuonna 2021. Kotitalouksien (netto)säästämisaste pysyy pakkasella.

Työllisyys kohenee kituliaasti

Prosentin tuntumaan asettuva talouskasvu rajoittaa huomattavasti työmarkkinoiden imukykyä. Odotamme silti, että työvoima kasvaa edelleen hieman, työllisyys kohenee ja työttömien määrä vähenee. Vuonna 2021 työllisiä arvioidaan kuitenkin olevan vain runsaat 20 tuhatta henkilöä enemmän kuin kuluvana vuonna keskimäärin. Työttömyysaste painuu kuluvalle vuodelle arviodusta 6,7 prosentista keskimäärin 6,4 prosenttiin vuonna 2021.

Tämän melko pessimistisen työllisyysennusteentoteutuminen edellyttää sitä, että työmarkkinoiden vire paranee uudelleen. Sekä Tilastokeskuksen että Työ- ja elinkeinoministeriön tuoreimpien tilastojen mukaan työttömien määrä ei ole enää vähentynyt juuri lankaan viimeksi kuluneen vuoden aikana. Ennustettua heikomman kehityksen mahdollisuus on ilmeisen suuri. Työllisyyden kohenemisen edellytyksiä parantaisi se, että suurempi osa työikäisistä olisi työmarkkinoiden käytettävissä (eli kuului työvoimaan).

Investointien nousu pysähtyy

Investointit ovat viime vuosina kasvaneet Suomessa selvästi ripeämmän kuin BKT. Yksityisten investointien määrä on siitä huolimatta vasta hädin tuskin palannut finanssikriisiä edeltäneelle tasolleen. Ennustejaksolla yksityisten investointien nousu kuitenkin pysähtyy.

Asuinrakennusinvestointit kääntyvät laskuun, mutta niiden määrä pysyy korkealla tasolla. Muu rakentaminen kasvaa edelleen mm. liikerakentamisen vetämänä. Kone- ja laiteinvestointien odotetaan vähenevän hieman ensi vuonna, mutta kääntyvän uudelleen nousuun vuonna 2021. Muut investointit pyrähtivät kolmannella neljänneksellä jyrkkään nousuun tiettävästi muutaman suuren TKI-hankkeen vetämänä. Tämä nousupiikki jäänee yksittäiseksi. Odotamme muiden investointien kuitenkin kohoavan maltillisesti lähivuosina. Julkisten investointien nousu jatkuu.

Julkisyhteisöjen velka kasvaa

Julkisyhteisöjen rahoitusaliäämä kasvaa kuluvan vuoden noin 2 mrd. eurosta noin 3 mrd. euroon ennustejakson lopulla. Tähän lukuun sisältyy työeläkelaitosten ja muiden sosiaaliturvarahastojen tuottama rahoitusaliäämä. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu vuotuinen alijäämä, joka määrittää julkisyhteisöjen velanottotarpeen, on suuruudeltaan karkeasti 4-5 mrd. euron luokkaa. Tämä alijäämä lisää joka vuosi julkisyhteisöjen bruttovelkaa, jonka arvioimme vuonna 2021 kohoavan 59,5 prosentin tuntumaan BKT:n arvoon suhteutettuna.

Suomen huoltotase, määärän muutos edellisestä vuodesta, %

	Arvo 2018 Mrd. e	2018	2019e	2020e	2021e
Bruttokansantuote markkinahintaan	234,5	1,7	1,6	1,2	1,0
Tuonti	92,0	5,0	3,0	2,1	2,3
- Tavarat	62,2	3,8	1,3	2,4	2,2
- Palvelut	29,8	7,5	6,5	1,5	2,6
Kokonaistarjonta	326,0	2,5	2,1	1,5	1,4
Vienti	90,6	2,2	4,8	2,0	2,7
- Tavarat	62,8	2,0	2,6	1,7	2,7
- Palvelut	27,8	2,6	9,6	2,7	2,8
Kulutus	176,8	1,7	1,4	1,4	1,2
- Yksityinen	123,7	1,8	1,3	1,5	1,3
- Julkinen	53,1	1,5	1,6	1,3	0,8
Investoinnit	55,5	3,3	0,3	0,0	0,5
- Yksityiset	45,7	2,9	0,4	-0,4	0,2
- Julkiset	9,9	5,5	0,0	2,0	1,8
Varastojen muutos *	2,9	0,6	-0,2	0,2	-0,1
Kokonaiskysyntä	326,0	2,5	2,1	1,5	1,4

* Kontribuutio BKT:n kasvuun, %-yksikköä (sisältää tilastollisen eron)

Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond

Eräitä keskeisiä ennusteita

	2017	2018	2019e	2020e	2021e
Ansiotasoindeksin muutos, % *	0,2	1,7	2,6	2,8	2,8
Kuluttajahaintaindeksin muutos, %	0,8	1,1	1,0	1,2	1,4
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	6,6	6,4
Vaihtotaseen ylijäämä, mrd. EUR	-1,7	-3,3	-2,5	-2,8	-2,3
Vaihtotaseen ylijäämä, % BKT:sta	-0,8	-1,4	-1,0	-1,1	-0,9
Julkisyhteisöjen ylijäämä, mrd. EUR	-1,6	-1,9	-2,2	-2,7	-3,1
Julkisyhteisöjen ylijäämä, % BKT:sta	-0,7	-0,8	-0,9	-1,1	-1,2
Julkisyhteisöjen velka, mrd. EUR	137,4	138,4	142,6	147,2	152,4
Julkisyhteisöjen velka, % BKT:stas	60,9	59,0	58,7	59,0	59,4

* Tekninen oletus, joka perustuu vallitsevaan konsensusennusteeseen (mediaani)

Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond

Kulutusmenot, määrän muutos edellisestä vuodesta, %

	Arvo 2018 Mrd. e	2018	2019e	2020e	2021e
Kestävät kulutustavarat	9,8	5,3	1,8	3,2	2,3
Puolikestävät kulutustavarat	9,5	3,4	3,0	1,3	1,7
Lyhytkäiset kulutustavarat	33,8	0,7	0,8	1,0	0,8
Palvelut	64,7	1,7	1,0	1,6	1,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	5,3	0,5	2,8	-1,0	0,8
Yksityiset kulutusmenot, yhteensä	123,7	1,8	1,3	1,5	1,3
Julkiset kulutusmenot	53,1	1,5	1,6	1,3	0,8
Kulutus, yhteensä	176,8	1,7	1,4	1,4	1,2

Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond

Kiinteät investoinnit, määrän muutos edellisestä vuodesta, %

	Arvo 2018 Mrd. e	2018	2019e	2020e	2021e
Asuinrakennukset	17,1	5,4	-0,9	-2,0	-2,0
Muut talorakennukset	11,3	5,0	1,3	1,2	0,8
Maa- ja vesirakennukset	5,2	0,6	1,2	1,3	1,1
Rakennukset, yhteensä *	33,6	4,5	0,2	-0,4	-0,5
Koneet, laitteet, kuljetusvälineet ym.	12,3	-0,9	-1,9	-2,6	1,5
Muut kiinteät investoinnit	9,7	5,0	3,4	4,5	2,5
Investoinnit, yhteensä	55,5	3,3	0,3	0,0	0,5
Yksityiset investoinnit	45,7	2,9	0,4	-0,4	0,2
Julkiset investoinnit	9,9	5,5	0,0	2,0	1,8

* sisältää maanparannustyöt

Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond

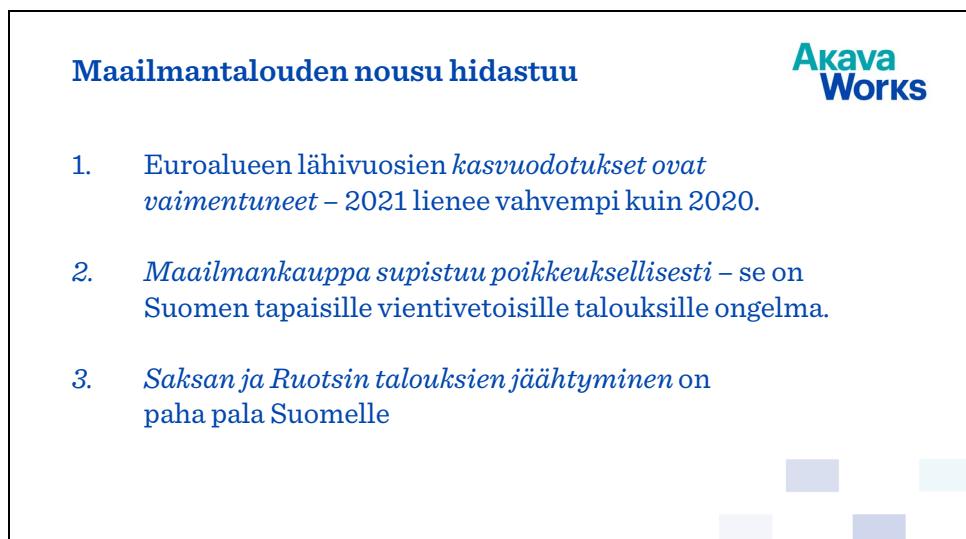
Korkeakoulutettujen työttömyys

Korkeakoulutettujen työttömyydessä on tapahtunut kuluvan vuoden jätkipuoliskolla käänne huonoon suuntaan. Työttömien määrä laski vielä viime vuonna reippaasti, mutta 2019 alkuvuoden aikana lasku pysähtyi ja käännytti syksyllä nousuun. Korkeakoulutettujen työttömyyden kasvu on aiempina vuosina ennakoinut myös yleisen työttömyyden kasvua.

Korkeakoulutettujen koulutusaloilla työttömien määrä kasvaa selkeästi kauppatieteissä, oikeustieteissä sekä diplomi-insinööreillä. Myös työttömien lääkäreiden ja hammaslääkäreiden määrä on kasvussa, mutta toki edelleen erittäin matalalla tasolla. Lukuisilla aloilla, esimerkiksi insinööreillä, tradenomeilla, valtiotieteilijöillä, arkkitehdeillä ja kasvatustieteen maistereilla on pitkän työttömyyden laskun jälkeen menossa eräänlainen epäröivä suvantovaihe, jossa muutos hakee suuntaansa.

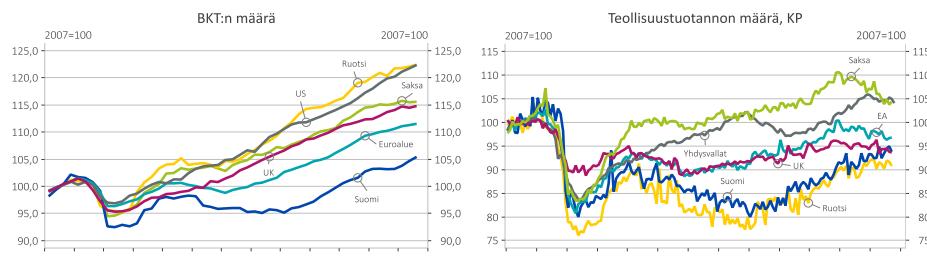
Työttömien korkeakoulutettujen määrä kaiken kaikkiaan ei vähentyne ensi vuoden aikana. Maailmantalouden kasvun hidastuminen ja Euroalueen kasvunäkymien heikentyminen ja näistä seuraava kitulias Suomen talouden kasvu ei tue korkeakoulutettujen teknis-taloudellisten koulutusalojen työttömyyden laskun jatkumista. Näköpiirissä ei kuitenkaan ole suurta työttömyyden nousua.

Liite 1: Tilaisuuden 10.12.2019 esitys

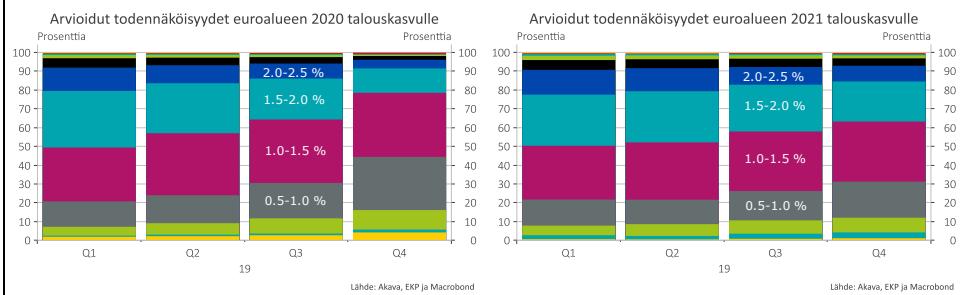
Talouskasvu on hidastunut maailmalla ja teollisuustuotanto suorastaan supistunut – mutta ei vielä Suomessa

Akava
Works

Euroalueen lähi vuosien kasvunäkymät ovat haurastuneet kuluvan vuoden aikana

Akava
Works

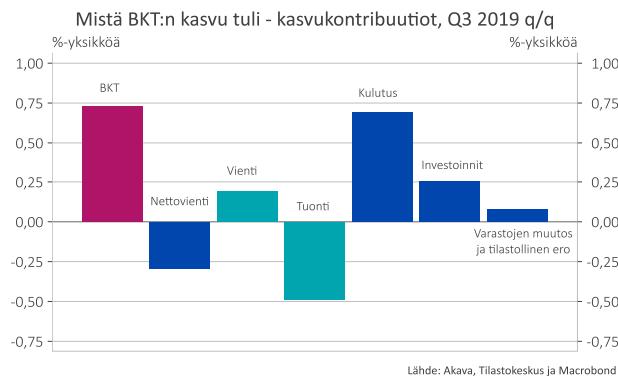
Suomen talous hidastuu vuonna 2020

Akava
Works

1. *Yksityinen kulutus on Suomen talouden moottori.*
2. *Investointien nousu pysähtyy.*
3. *Työllisyys kohenee kituliaasti.*
4. *Julkisyhteisöjen velka kasvaa.*

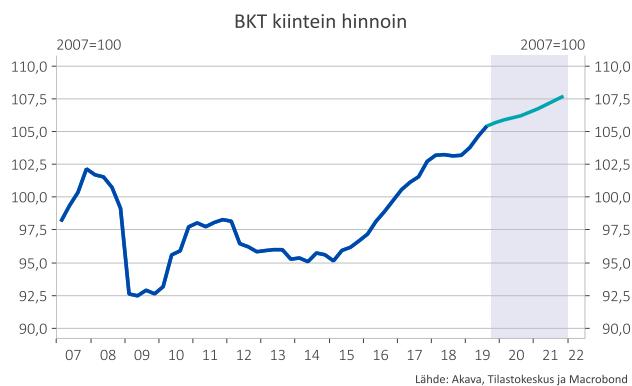
Suomen talous kasvoi odotettua vahvemmin Q3:lla - vuoden 2019 talouskasvu asettuu 1,6 %:n liepeille

**Akava
Works**

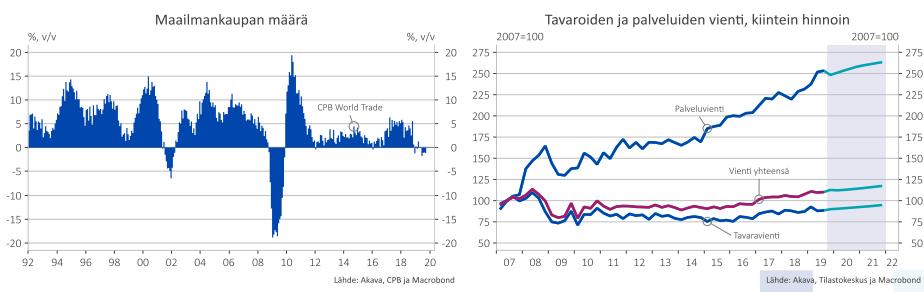
Ennusteen mukaan BKT:n kasvu hidastuu selvästi vuoden 2020 aikana ja pirstyy uudelleen muun Euroopan perässä vuonna 2021.

**Akava
Works**

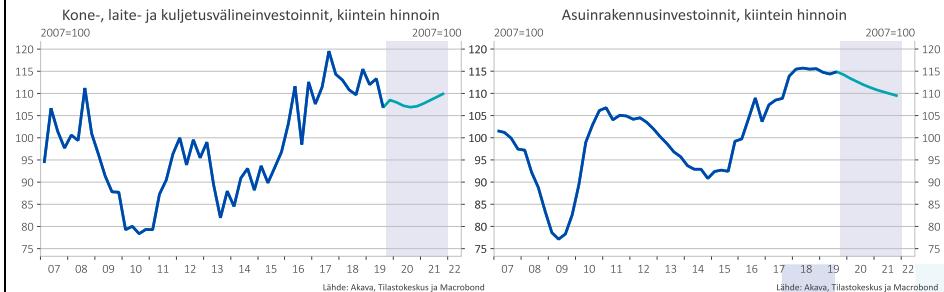
Palveluvienti kasvaa tavaravientiä vahvemmin – se sietää maailmankaupan ongelmia paremmin kuin tavarakauppa

**Akava
Works**

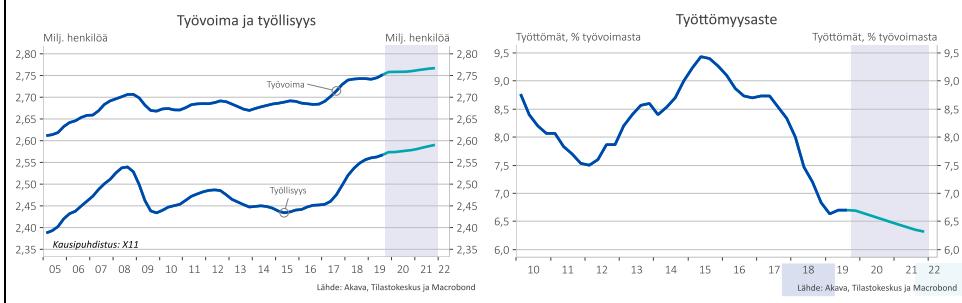
Yksityisten investointien nousu pysähtyy – kone- ja laitehankinnat vähenevät aluksi, myös asuinrakentaminen supistuu

**Akava
Works**

Prosentin tuntumaan asettuva talouskasvu rajoittaa huomattavasti työmarkkinoiden imukykyä

**Akava
Works**

Talouden kasvutahti hidastuu selvästi vuoden 2020 aikana – kulutus on kasvun moottori

**Akava
Works**

Bruttokansantuote markkinahintaan	234,5	1,7	1,6	1,2	1,0
Tuonti	92,0	5,0	3,0	2,1	2,3
- Tavarat	62,2	3,8	1,3	2,4	2,2
- Palvelut	29,8	7,5	6,5	1,5	2,6
Kokonaistarjonta	326,0	2,5	2,1	1,5	1,4
Vienti	90,6	2,2	4,8	2,0	2,7
- Tavarat	62,8	2,0	2,6	1,7	2,7
- Palvelut	27,8	2,6	9,6	2,7	2,8
Kulutus	176,8	1,7	1,4	1,4	1,2
- Yksityinen	123,7	1,8	1,3	1,5	1,3
- Julkinen	53,1	1,5	1,6	1,3	0,8
Investoinnit	55,5	3,3	0,3	0,0	0,5
- Yksityiset	45,7	2,9	0,4	-0,4	0,2
- Julkiset	9,9	5,5	0,0	2,0	1,8
Varastojen muutos *	2,9	0,6	-0,2	0,2	-0,1
Kokonaiskysyntä	326,0	2,5	2,1	1,5	1,4

* Kontribuuto BKT:n kasvuun, %-yksikköä (sisältää tilastollisen eron)

Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond

**Työttömyys alenee hieman
– julkisyhteisöt pysyvät alijäämäisinä**

**Akava
Works**

Ansiotasoindeksin muutos, % *	0,2	1,7	2,6	2,8	2,8
Kuluttajahintaindeksin muutos, %	0,8	1,1	1,0	1,2	1,4
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	6,6	6,4
Vaihtotaseen ylijäämä, mrd. EUR	-1,7	-3,3	-2,5	-2,8	-2,3
Vaihtotaseen ylijäämä, % BKT:sta	-0,8	-1,4	-1,0	-1,1	-0,9
Julkisyhteisöjen ylijäämä, mrd. EUR	-1,6	-1,9	-2,2	-2,7	-3,1
Julkisyhteisöjen ylijäämä, % BKT:sta	-0,7	-0,8	-0,9	-1,1	-1,2
Julkisyhteisöjen velka, mrd. EUR	137,4	138,4	142,6	147,2	152,4
Julkisyhteisöjen velka, % BKT:stas	60,9	59,0	58,7	59,0	59,4

* Tekninen oletus, joka perustuu vallitsevaan konsensusennusteseen (mediaani)

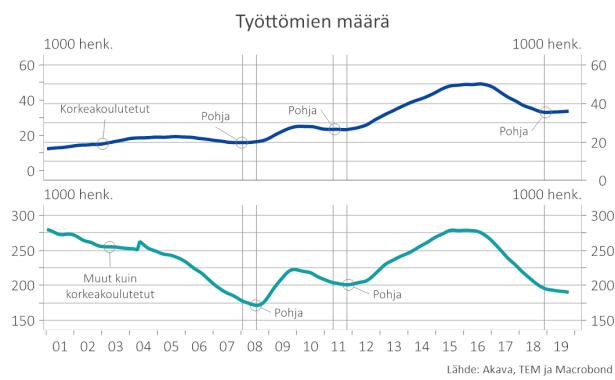
Lähde: Akava, Tilastokeskus ja Macrobond

Korkeakoulutettujen työttömyys

Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Korkeakoulutettujen työttömyyden nousu on ennakoinkut yleisen työttömyyden nousua.

**Akava
Works**

Lähde: Akava, TEM ja Macrobond

Kolme huomiota vuodesta 2019

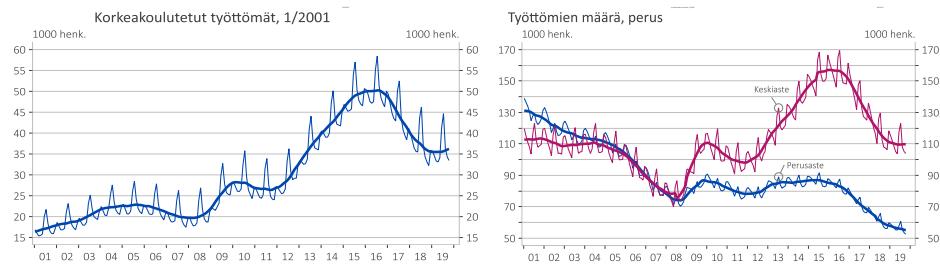
Akava
Works

1. *Korkeakoulutettujen työttömyys kääntyi syksyllä nousuun.*
2. *Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden työttömyys on tasaantunut.*
3. *Pelkän perusasteen varassa olevien työttömien määrä on laskussa.*

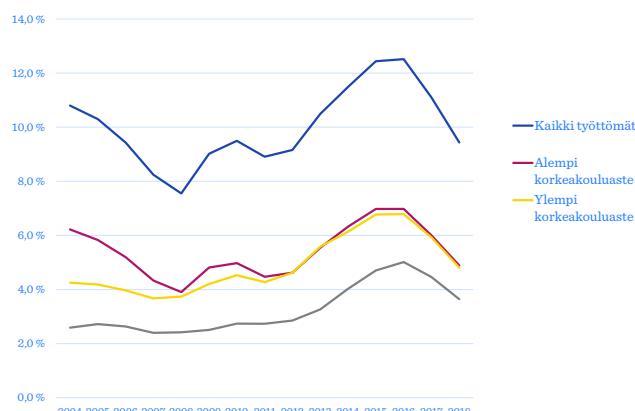
Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden työttömyys on tasaantunut.

Pelkän perusasteen varassa olevien työttömien määrä on laskussa.

Työttömien osuus työvoimasta koulutusasteen mukaan

Akava
Works

Kolme havaintoa korkeakoulutetuista

1. Akavalaisista aloista työttömienväärä on finanssikriisiä edeltäneen tason alapuolella vain *lastentarhanopettajilla*.
2. Suhteellisesti eniten työttömienväärä on kasvanut finanssikriisiin jälkeisenä aikana *tradenomeilla, kauppatieteissä ja taideaineissa*; määrit n. kaksinkertaisia.
3. Työttömienväärä on yli kaksinkertainen finanssikriisiä edeltäneeseen tasoon verrattuna.

Työttömienväärän kehitys viime kuukausina eri koulutusasteilla ja akavalaisilla koulutusalloilla

laskussa	tasaista/epävarmaa	nousussa	selvässä nousussa
pelkkä perusaste agronomit, mmm farmaseutit filosofian maist. (luonn.) filosofian maist. (hum.) lastentarhanopettajat teologit psykologit	keskiaste arkkitehdit insinöörät kasvatustieteen maist. sosionomit, sos.alan amk taideaineet (yl. kk-aste) tradenomit valt./yht./hall.tiet.maist. puheterapeutit työterveyshoitajat	alemпи korkeakouluaaste ylempi korkeakouluaaste diplomi-insinöörät lääkärit	tutkijakoulutusaste kauppatieteet (yl. kk-aste) hammaslääkärit oikeustieteet

Näkymiä korkeakoulutettujen aloilta

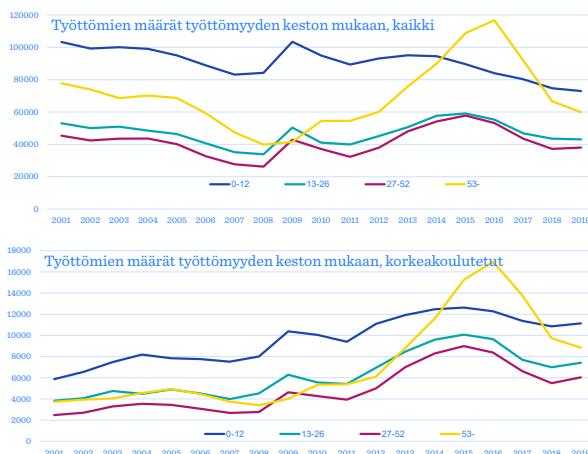

1. Työttömienväärän määrä ei luultavasti ensi vuonna vähene.
2. Työttömienväärän vähentyminen on päättynyt tai käännynti nousuun käytännössä kaikilla teknis-taloudellisilla koulutusalloilla.
3. Useilla korkeakoulutettujen aloilla, kuten hoiva- ja terveyssektoreilla, on käytännössä täystyöllisyys tai työvoimapula, joten laskun varaa ei niissä ole.

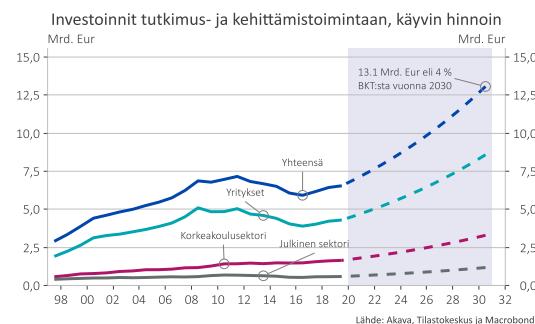
Työllisyysaste ja työttömyysaste 1959-2018 (arvio -21)

Pitkääikaistyöttömyyden nousu ja tuho

TKI-panostusten BKT-suhde pitäisi nostaa 4 %:iin vuonna 2030 – miten korkeakoulutettujen työttömyyden nousu sopii tämän kanssa yhteen?

Liite 2: Työttömät työnhakijat koulutusasteen mukaan ELY-keskuksittain

	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Koko maa				
Perusaste	57 059	53 431	-3 628	-6,4
Keskiaste	107 944	105 148	-2 796	-2,6
Alin korkea-aste	15 194	14 204	-990	-6,5
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	18 189	17 968	-221	-1,2
Ylempi korkeakouluaste	14 952	15 091	139	0,9
Tutkija	1 158	1 246	88	7,6
Korkeasti koulutetut yhteensä	34 299	34 305	6	0,0
Kaikki työttömät	225 400	217 705	-7 695	-3,4

	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Uusimaa				
Perusaste	17 790	17 031	-759	-4,3
Keskiaste	26 921	26 156	-765	-2,8
Alin korkea-aste	4 805	4 663	-142	-3,0
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	6 217	6 309	92	1,5
Ylempi korkeakouluaste	6 869	7 160	291	4,2
Tutkija	533	575	42	7,9
Korkeasti koulutetut yhteensä	13 619	14 044	425	3,1
Kaikki työttömät	68 358	66 943	-1 415	-2,1

	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Varsinais-Suomi				
Perusaste	4 909	4 371	-538	-11,0
Keskiaste	9 028	8 273	-755	-8,4
Alin korkea-aste	1 247	1 089	-158	-12,7
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	1 473	1 428	-45	-3,1
Ylempi korkeakouluaste	1 447	1 349	-98	-6,8
Tutkija	136	138	2	1,5
Korkeasti koulutetut yhteensä	3 056	2 915	-141	-4,6
Kaikki työttömät	19 098	17 460	-1 638	-8,6

Satakunta	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	2 359	2 234	-125	-5,3
Keskiaste	4 115	4 371	256	6,2
Alin korkea-aste	572	542	-30	-5,2
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	563	628	65	11,5
Ylempi korkeakouluaste	314	273	-41	-13,1
Tutkija	14	16	2	14,3
Korkeasti koulutetut yhteensä	891	917	26	2,9
Kaikki työttömät	8 267	8 377	110	1,3

Häme	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	4 746	4 300	-446	-9,4
Keskiaste	8 420	7 855	-565	-6,7
Alin korkea-aste	1 183	1 080	-103	-8,7
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	1 164	1 105	-59	-5,1
Ylempi korkeakouluaste	634	602	-32	-5,0
Tutkija	41	41	0	0,0
Korkeasti koulutetut yhteensä	1 839	1 748	-91	-4,9
Kaikki työttömät	16 805	15 549	-1 256	-7,5

Pirkanmaa	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	4 299	4 305	6	0,1
Keskiaste	10 162	10 608	446	4,4
Alin korkea-aste	1 327	1 330	3	0,2
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	1 805	1 914	109	6,0
Ylempi korkeakouluaste	1 554	1 636	82	5,3
Tutkija	113	126	13	11,5
Korkeasti koulutetut yhteensä	3 472	3 676	204	5,9
Kaikki työttömät	19 928	20 667	739	3,7

Kaakkois-Suomi	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	3 707	3 350	-357	-9,6
Keskiaste	7 610	7 336	-274	-3,6
Alin korkea-aste	950	922	-28	-2,9
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	1 070	966	-104	-9,7
Ylempi korkeakouluaste	502	472	-30	-6,0
Tutkija	29	33	4	13,8
Korkeasti koulutetut yhteensä	1 601	1 471	-130	-8,1
Kaikki työttömät	14 544	13 692	-852	-5,9

Etelä-Savo	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	1 577	1 405	-172	-10,9
Keskiaste	2 946	2 853	-93	-3,2
Alin korkea-aste	416	387	-29	-7,0
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	386	364	-22	-5,7
Ylempi korkeakouluaste	176	186	10	5,7
Tutkija	7	6	-1	-14,3
Korkeasti koulutetut yhteensä	569	556	-13	-2,3
Kaikki työttömät	5 713	5 396	-317	-5,5

Pohjois-Savo	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	2 595	2 444	-151	-5,8
Keskiaste	5 475	5 209	-266	-4,9
Alin korkea-aste	680	597	-83	-12,2
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	667	655	-12	-1,8
Ylempi korkeakouluaste	343	330	-13	-3,8
Tutkija	39	44	5	12,8
Korkeasti koulutetut yhteensä	1 049	1 029	-20	-1,9
Kaikki työttömät	10 059	9 538	-521	-5,2

Pohjois-Karjala	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	2 354	2 003	-351	-14,9
Keskiaste	4 457	4 517	60	1,3
Alin korkea-aste	523	464	-59	-11,3
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	593	557	-36	-6,1
Ylempi korkeakouluaste	417	399	-18	-4,3
Tutkija	52	44	-8	-15,4
Korkeasti koulutetut yhteensä	1 062	1 000	-62	-5,8
Kaikki työttömät	8 696	8 259	-437	-5,0

Keski-Suomi	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	3 062	2 993	-69	-2,3
Keskiaste	6 760	6 795	35	0,5
Alin korkea-aste	829	721	-108	-13,0
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	983	957	-26	-2,6
Ylempi korkeakouluaste	752	716	-36	-4,8
Tutkija	66	83	17	25,8
Korkeasti koulutetut yhteensä	1 801	1 756	-45	-2,5
Kaikki työttömät	12 856	12 641	-215	-1,7

Etelä-Pohjanmaa	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	1 193	1 146	-47	-3,9
Keskiaste	2 953	2 734	-219	-7,4
Alin korkea-aste	367	328	-39	-10,6
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	366	356	-10	-2,7
Ylempi korkeakouluaste	149	125	-24	-16,1
Tutkija	5	5	0	0,0
Korkeasti koulutetut yhteensä	520	486	-34	-6,5
Kaikki työttömät	5 194	4 857	-337	-6,5

Pohjanmaa	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	1 648	1 596	-52	-3,2
Keskiaste	3 140	3 093	-47	-1,5
Alin korkea-aste	464	425	-39	-8,4
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	508	480	-28	-5,5
Ylempi korkeakouluaste	336	346	10	3,0
Tutkija	21	20	-1	-4,8
Korkeasti koulutetut yhteensä	865	846	-19	-2,2
Kaikki työttömät	6 482	6 365	-117	-1,8

Pohjois-Pohjanmaa	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	3 781	3 460	-321	-8,5
Keskiaste	9 416	9 158	-258	-2,7
Alin korkea-aste	1 016	919	-97	-9,5
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	1 516	1 403	-113	-7,5
Ylempi korkeakouluaste	1 009	1 027	18	1,8
Tutkija	84	93	9	10,7
Korkeasti koulutetut yhteensä	2 609	2 523	-86	-3,3
Kaikki työttömät	17 275	16 496	-779	-4,5

Kainuu	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	811	733	-78	-9,6
Keskiaste	1 678	1 515	-163	-9,7
Alin korkea-aste	209	187	-22	-10,5
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaste	211	177	-34	-16,1
Ylempi korkeakouluaste	99	89	-10	-10,1
Tutkija	5	5	0	0,0
Korkeasti koulutetut yhteensä	315	271	-44	-14,0
Kaikki työttömät	3 078	2 775	-303	-9,8

Lappi	2018/9	2019/9	Muutos 2018–2019, lkm.	Muutos 2018–2019, %
Perusaste	2 068	1 892	-176	-8,5
Keskiaste	4 647	4 448	-199	-4,3
Alin korkea-aste	576	510	-66	-11,5
Korkeasti koulutetut				
Alempi korkeakouluaiste	634	618	-16	-2,5
Ylempi korkeakouluaiste	320	346	26	8,1
Tutkija	11	15	4	36,4
Korkeasti koulutetut yhteensä	965	979	14	1,5
Kaikki työttömät	8 550	8 142	-408	-4,8

Liite 3: Tiedote 10.12.2019

Tiedote 10.12.2019 kello 8.30

Akava Works -talousennuste: Suvantoon

Akava Works arvioi Suomen talouden kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2020. Kasvu nojaa kokonaan kotimaiseen kysyntään ja pääasiassa kulutuksen lisäykseen.

– Talouden veto hidastuu vuoden 2020 aikana merkittävästi. Kulutus on kasvun moottori, kun taas viennin lisäys vaimentuu ja investointien nousu pysähtyy. Kasvun hidastuminen rajoittaa huomattavasti työmarkkinoiden imukykyä, toteaa Akavan pääekonomisti Pasi Sorjonen.

Maailmantalouden heikkeneminen alkaa näkyä Suomessa

Maailmantalouden lähi vuosien näkymät ovat vaimentuneet kuluvan vuoden aikana. Talouskasvu näyttää väijäämättä hidastuvan vuonna 2020 niin Yhdysvalloissa kuin Euroopassakin.

– Onneksi uuden taantuman uhka Euroopassa on kutistunut, kun Saksa ja Iso-Britannia palasivat vaativatomaan kasvuun toisen neljänneksen notkahduksensa jälkeen. Odotamme kasvun nopeutuvan hieman uudelleen vuonna 2021, Sorjonen jatkaa.

Korkeakoulutettujen työttömien määrä ei enää alene

Korkeakoulutettujen työttömyys väheni kuluvan vuoden alkuun saakka. Sen jälkeen työttömyys ei ole enää vähentynyt. Suomessa oli lokakuun lopussa runsaat 33 000 työttöntä korkeakoulutettua. Työttömyys on kasvanut yhden prosentin vuoden takaisesta.

– Useilla koulutusalilla työttömien määrä ei ole enää vähentynyt. Esimerkiksi tohtoreiden ja diplomi-insinöörjen työttömyys on käännyntä nousuun, sanoo Akavan ekonomisti Heikki Taulu.

Korkeakoulutettujen työttömyyden kasvu on usein ennakoinkutty työttömyyden nousua laajemminkin.

– Ensi vuonna nähtäneen työttömyyden kasvavan monilla koulutusalilla, Taulu jatkaa.

TKI-panostusten kasvun näkökulmasta korkeakoulutettujen työttömyyden nousu ei lupaa hyvää.

– Talousnäkymien ja korkeakoulutettujen työttömyystilanteen heikentyminen herättävät huolen, panostetaanko Suomessa riittävästi osaamiseen perustuvaan kasvupotentiaaliin. Korkeakoulutettujen työttömyys ja vähäiset TKI-panostukset ovat huolestuttava yhdistelmä, Sorjonen kiteyttää.

Lisätietoja

Pääekonomisti Pasi Sorjonen, puh. 050 557 5271

Ekonomisti Heikki Taulu, puh. 050 361 2869